

**SEZNAM
PLATNÝCH
A VÝBĚR NEPLATNÝCH
PUNCOVNÍCH ZNAČEK
NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY**

PRAHA 2017

O B S A H :

strana:

Úvod	3
------------	---

Platné značky - tuzemské:

zlato	- do r. 1918	5
	- do r. 1945	8
	- po r. 1945	10
	- po r. 1992	12
	- současné	13

stříbro	- do r. 1918	15
	- do r. 1945	18
	- po r. 1945	20
	- po r. 1992	23
	- současné	24

platina	25
---------------	----

- mincovní značka Státní mincovny	27
---	----

- států Evropské unie:

- Estonsko	29
- Finsko	30
- Chorvatsko	31
- Irsko	32
- Kypr	33
- Litva	34
- Lotyšsko	35
- Maďarsko	36
- Malta	37
- Polsko	38
- Portugalsko	39
- Slovinsko	40
- Spojené království	41

Neplatné značky

tuzemské - dříve uznávané	42
zahraniční neplatné značky	44

přehled EU a členů Konvence	52
-----------------------------------	----

Úvod

Puncovní značky jsou institutem existujícím na našem území již od dávného středověku. Nebyly vždy výrazem státní garance ryзости a stavu opuncovaného zboží, jako jsou nyní, ale užívaly je s tímž významem středověké řemeslné cechy a města. Po dlouhou dobu bylo spojeno puncovníctví s mincovnictvím, neboť v období plnohodnotných (stříbrných a později zlatých) peněz nebylo zásadního rozdílu mezi mincí a šperkem. Obě podoby totiž v sobě obsahovaly hodnotu již ve své hmotné podstatě (drahém kovu), jehož skutečný obsah nebylo možno lidskými smysly přímo poznat, a proto jej bylo třeba nějakým viditelným způsobem garantovat a omezit tak možnosti šizení a podvodů.

Zpočátku si každý výrobce označoval svoje výrobky jménem a ryžostním číslem (u stříbra v lotech a u zlata v karátech), a tak ručil za jejich kvalitu. Později přešlo zkoušení a tím i označování výrobků na představené cechu nebo města, pak byl dozor přidělen jiným orgánům, obvykle mincovně, a v poslední etapě, již jsme svědky doposud, přebírá tuto činnost do svých rukou stát. Nejprve se tak stalo prostřednictvím státní mincovny, a později byly k tomuto účelu zřízeny samostatné instituce – předchůdci dnešních puncovních úřadů. Tak byl také v roce 1806 zřízen filiální puncovní úřad v Praze, jako pobočka Hlavního puncovního úřadu ve Vídni.

Je třeba rovněž připomenout, že Puncovní úřady v počátečním stadiu neměly své poslání zaměřeno pouze, jako je tomu nyní, do oblasti garance ryзости a ochrany zákazníků, ale že se významně podílely na celkové fiskální politice státu. Nejsou řídké případy, že stát, když se dostal do finančních obtíží nařídil rozsáhlou puncovní akci, kdy se veškeré stříbro znovu označovalo přepuncovací značkou, za což se platily nezanedbatelné poplatky, které pomáhaly sanovat chorou státní pokladnu. Pokud majitel neměl na zaplacení těchto poplatků hotové peníze, platil částí zkoušeného zboží, které bylo ztaveno, čímž zejména u kostelních a bohoslužebných předmětů docházelo k nenahraditelným kulturním škodám.

Následující přehled užívaných puncovních značek zahrnuje podle jednotlivých drahých kovů všechny známé puncovní značky chronologicky seřazené od období vzniku státního puncovníctví na našem území, tj. od počátku 19. století, do dneška. Jedná se celkem téměř o 200 různých značek, jež v uvedeném historickém úseku platily nebo dodnes platí. Dokumentace některých (zejména starších) značek může být nedostatečně přesná, neboť se zachovaly pouze v ručně vyhotovených nákresech; většina značek je však zcela nesporná, protože od nich existují originální razidla uschovaná v archivu Puncovního úřadu v Praze, popřípadě ve Vídni.

Přijetím novely zákona č. 539/1992 Sb., o puncovníctví a zkoušení drahých kovů (puncovní zákon) zákon č. 19/1993 Sb. a 127/2003 Sb. (tehdejší úplné znění zákona bylo vyhlášeno pod č. 15/2004 Sb.) došlo k podstatnému rozšíření platných puncovních značek. Byly totiž zavedeny nové ryžosti 999/1000 pro zlato, stříbro a platinu a zákon umožnil uznávání zahraničních

puncovních značek států EU s kompatibilním systémem puncovníctví. Byla též vydána nová prováděcí vyhláška č. 363/2003 Sb., a proto se jeví účelným dosavadní pracovní pomůcku, sloužící ovšem i širší odborné veřejnosti, zásadním způsobem rozšířit a přepracovat.

Zejména byly doplněny puncovní značky pro nové ryzosti 999/1000 zlata, stříbra a platiny, včetně konvenčních, a potom uvedeny značky členských států Evropské unie v České republice uznávané za platné. Jedná se celkem o mnoho desítek značek, jejichž výskyt, alespoň v některých případech, sice nebude častý, ale jejichž platnost je třeba respektovat. Z dosavadních 28 členských států EU jsou, s ohledem na systém jejich puncovní kontroly a jeho ekvivalenost českému, uznávány současné puncovní značky 15 států: Estonsko, Finsko, Chorvatsko, Irsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Slovinsko a Spojené království Velké Británie a Severního Irska. Uznávání značek Slovenska v celém historickém průřezu zůstává samozřejmě zachováno.

Změny puncovního zákona přinesly ještě předpisy č. 157/2006 Sb., č. 130/2008 Sb. a č. 227/2009 Sb., z nichž nejvýznamnější představuje specifikace uznávání puncovních značek států EU v zákoně č. 157/2006 Sb. Nové úplné znění ve Sbírce zákonů nevyšlo; jak na webu PÚ, tak v různých právnických programech se dá do úplného znění puncovního zákona v elektronické podobě kdykoli nahlédnout.

Na Slovensku byl dosavadní puncovní zákon zrušen a nahrazen novým právním předpisem (zákon č. 94/2013 Z. z.), který upravuje problematiku téměř shodným způsobem jako česká úprava. Přes určité legislativní změny v Česku i na Slovensku tedy zůstává dosavadní puncovní unie se Slovenskou republikou zachována. Shodné puncovní značky se odlišují pouze polohou rozlišovacího písmena jednotlivých pracovišť, a druhá odlišnost je, že Slovensko navíc zavedlo značku pro zlato 375/1000, která však v České republice neplatí. Podrobnosti jsou uvedeny v příslušné pasáži publikace.

Česká republika je i nadále členem tzv. Vídeňské puncovní konvence, která umožňuje mezi členy konvence vzájemně uznávat puncovní označení zboží společnými tzv. konvenčními značkami (CCM), a tak usnadnit vzájemný obchod bez zbytečných překážek. Dalšími členy konvence jsou: Dánsko, Finsko, Irsko, Izrael, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Nizozemsko, Norsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Slovensko, Slovinsko, Spojené království Velké Británie a Severního Irska, Švédsko a Švýcarsko; dále ještě pozorovatelé Chorvatsko, Itálie, Srbsko, Srí Lanka a Ukrajina, jejichž členství se předpokládá (probíhá proces přijetí za člena).

PLATNÉ ZNAČKY

Z l a t o - (A u)

Značky vídeňského Hlavního mincovního úřadu od r. 1788 podle patentu císaře Josefa II. ze dne 23. února 1788:

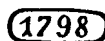
767/1000
(18 karátů
+ 5 gránů)
Z-01

545/1000
(13 karátů
+ 1 grán)
Z-02

326/1000
(7 karátů
+ 10 gránů)
Z-03

značka roku
Z-04

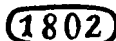
Z-05

Z-06

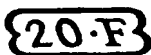

Z-07

Z-08

Přepuncovací značky z roku 1806 vyhlášené císařským manifestem Františka II. ze dne 20. srpna 1806, jež nevyjadřují ryzost, nelze je tedy samostatně považovat za platné puncovní označení:

Z-09

Z-10

Z-11

Písmena uvedená v těchto puncovních značkách, označují puncovní úřady:

A - Vídeň

D - Lvov

G - Linec

K - Lublaň

B - Praha

E - Krakov

H - Graz

L - Terst

C - Salzburg

F - Brno

I - Klagenfurt

popřípadě jejich expozitury, například:

B1 - Karlovy Vary

F1 - Olomouc

F2 - Opava

F3 - Znojmo

F4 - Jihlava

F5 - Těšín

Puncovní značky po roce 1806:

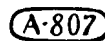
767/1000
Z-01

545/1000
Z-02

326/1000
Z-03

Z-12
značka roku

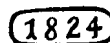
Z-13

Z-14

Z-15

Z-16

Z-17

Z-18

Z-19

Písmena označují jednotlivé puncovní úřady (zde A=Vídeň); písmena s indexy expozitury puncovních úřadů (zde A1 = Wiener Neustadt). Stylizované zobrazení slunce symbolizuje zlato (obdobně jako u značky č. Z-10) a číslice vyjadřuje ryzosti shodné s ryzostmi značek č. Z-01 až Z-03.

Puncovní značky podle zákona ze dne 26. 5. 1866 č. 75/1866 ř. z. s platností od 1. srpna 1866 pro celé Rakousko-Uhersko. (Na našem území byly používány do 28. 2. 1921, v Rakousku do r. 1922 a v Maďarsku do roku 1936.)

a) větší zboží:

920/1000
Z-20

840/1000
Z-21

750/1000
Z-22

580/1000
Z-23

b) cizí zboží:

(Au i Ag 1866-68) (Au po r. 1868)
Z-24 Z-25

c) menší zboží:

750/1000
Z-26

580/1000
Z-27

Značka na medaile ražené hlavní mincovnou ve Vídni (zlaté i stříbrné):

Z-28

Značka na cizí zboží, zavedená vyhláškou min. financí z 21. 10. 1901, místo značky č. Z-25, a to s platností od 1. ledna 1902:

Z-29

Tyto puncovní značky obsahovaly na místě, naznačeném hvězdičkou, označení puncovního úřadu, který značku užíval, a to velkým písmenem dle následujícího přehledu: (platí pro období let 1866-1868)

A - Vídeň	E - Krakov	K - Královec	N - Zara	T - Temešvár
B - Linec	F - Lvov	L - Lublaň	P - Budapešť	U - Carlsburg
C - Praha	G - Graz	M - Terst	R - Košice	V - Záhřeb
D - Brno	H - Bregenz			

V případě podřízených filiálních puncovních úřadů a expozitur bylo označení tvořeno písmenem s indexem, např.:

C1 - Liberec	C4 - Plzeň	C7 - Cheb	D3 - Bruntál
C2 - Teplice	C5 - Čes. Budějovice	D1 - Jihlava	D4 - Opava
C3 - Karl. Vary	C6 - Čáslav	D2 - Olomouc	D5 - Těšín
			P4 - Bratislava

Poznámka: Přidělená označení puncovních úřadů podléhala často změnám, takže uvedený přehled je pouze časově omezeným výsekem.

Po vzniku ČSR byly zavedeny vyhláškou MF č. 596/1920 Sb. nové tzv. první československé puncovní značky, a to s účinností od 1. března 1921; tyto značky nahradily dosavadní značky rakousko-uherské, i když jinak zůstaly puncovní předpisy věcně v podstatě nedotčeny.

a) větší zboží:

920/1000
Z-30

840/1000
Z-31

750/1000
Z-32

580/1000
Z-33

b) cizí zboží:

Z-34

c) menší zboží:

750/1000
Z-35

580/1000
Z-36

Poznámka: Značka č. Z-36 „čejka“ je zcela shodná se značkou zavedenou opět od roku 1949 a užívanou masově pro nejběžnější ryzost zlata 585/1000.

d) zásobní značka:

Z-37

Poznámka: Zásobní značka Z-37 „včela“ nebo též „moucha“ sloužila v roce 1921 pro označování stříbrného i zlatého zboží při přechodu na nové puncovní značky a platila pouze ve spojení s jinou puncovní značkou; samostatně se však znovu užívala v roce 1929 při přechodu na první československý puncovní zákon pro označování platinového zboží o ryzostech nižších než 650/1000 a potom opět v období Protektorátu jako řádná puncovní značka pro zlaté zboží ryzosti 333/1000.

V návaznosti na zákon č. 2/1928 Sb., o ryzosti a puncovní kontrole platinového, zlatého a stříbrného zboží (puncovní zákon), přijatý dne 16. prosince 1927 a účinný od 1. ledna 1929, byly vyhláškou ministerstva veřejných prací č. 216/1928 Sb. s toutéž účinností stanoveny nové tzv. druhé československé puncovní značky:

a) větší zboží:

986/1000
Z-38

900/1000
Z-39

750/1000
Z-40

585/1000
Z-41

b) menší zboží:

986/1000
Z-42

900/1000
Z-43

750/1000
Z-44

585/1000
Z-45

c) cizí zboží:

Z-34

Po okupaci ČSR a po vzniku Protektorátu Čechy a Morava zůstaly puncovní značky v zásadě zachovány, došlo pouze k některým dílčím úpravám:

Byla zřízena nová ryzost zlata 333/1000, pro jejíž označování se od 1. ledna 1941 užívala jako řádná puncovní značka bývalá zásobní značka č. Z-37 z roku 1921 a 1929 a na dosavadní značce pro cizí zboží bylo s účinností od 30. ledna 1941 odstraněno písmeno „Č“:

333/1000
Z-37

cizí zboží
Z-46

Na Slovensku byly vyhláškou ministerstva dopravy a veřejných prací č. 332/1940 Zb. s účinností od 1. ledna 1941 vydány zcela nové puncovní značky. Tyto značky, ač na území dnešní ČR nebyly nikdy užívány, jsou považovány za platné, neboť na slovenské části území Československé republiky se používaly až do roku 1949.

a) větší zboží:

986/1000
Z-47

900/1000
Z-48

750/1000
Z-49

585/1000
Z-50

b) menší zboží:

986/1000
Z-51

900/1000
Z-52

750/1000
Z-53

585/1000
Z-54

c) cizí zboží:

Z-55

d) staré zboží:

Z-56

Vyhláškou ministerstva průmyslu č. 71/1949 Sb. ze dne 25. 1. 1949 došlo opět k sjednocení puncovních značek na území celého Československa. Nové tzv. třetí československé puncovní značky nestanovovaly nové obrysy a vyobrazení, ale kompilovaly již dříve užívané značky československé a slovenské:

a) větší zboží:

986/1000
Z-38

900/1000
Z-39

750/1000
Z-40

585/1000
Z-41

b) menší zboží:

986/1000
Z-51

900/1000
Z-52

750/1000
Z-35

585/1000
Z-36

c) cizí zboží:

Z-34

d) staré zboží:

Z-56

Tyto puncovní značky zůstaly v platnosti, i když v následujícím období došlo k řadě změn puncovních předpisů. Byl zrušen puncovní zákon č. 2/1929 Sb. a nahrazen zákonným opatřením předsednictva Národního shromáždění č. 2/1955 Sb., z kterého vycházela postupně řada prováděcích předpisů.

Tyto vyhlášky (123/1955 Sb., 88/1957 Sb., 88/1960 Sb., 93/1962 Sb. a 34/1968 Sb.) podstatnou měrou změnily klasické poslání puncovní služby a jako prioritní postavily provádění odborného dozoru nad hospodařením drahými kovy v průmyslu a v národním hospodářství vůbec. Vyhláškou ministra hutí a rudných dolů č. 93/1962 Sb. bylo zrušeno užívání úředních značek na větší zboží (č. Z-38 až Z-41).

Jediná významnější věcná změna bylo zavedení nové ryzosti 375/1000 a příslušné puncovní značky, které bylo uskutečněno vyhláškou ministerstva těžkého průmyslu č. 34/1968 Sb. ze dne 22. února 1968:

375/1000

Z-57

I následující období nepřineslo v oblasti puncovních značek žádné změny, takže uvedená sestava punců platila až do konce roku 1992, kdy vstoupil dne 31. prosince 1992 v platnost nový československý puncovní zákon č. 539/1992 Sb., přijatý dne 4. 11. 1992.

K tomuto zákonu byla současně vydána prováděcí vyhláška federálního ministerstva hospodářství č. 540/1993 Sb., kterou byly vyhlášeny i nové puncovní značky. Nejednalo se o změny rozsáhlé, ale pouze o novou puncovní značku na zlaté zboží ryzosti 585/1000 a o zrušení značky na zboží o ryzosti 375/1000 (č. Z-57) a značek na zboží cizí a staré (č. Z-34 a Z-56).

Ostatní značky na zlaté zboží zůstaly zachovány z předchozího období s tím, že pro staré a cizí zboží se nadále používají jednotné značky pro zboží tuzemské. Zcela nová je puncovní značka pro označování starého zboží nižší než nejnížší zákonné (podzáonné) ryzosti.

986/1000
Z-51

900/1000
Z-52

750/1000
Z-35

585/1000
Z-58

Poznámka: Značky Z-58 „labuť“ a Z-35 „kohout“ se vyskytují ve dvou velikostních provedeních – obvyčejném a zmenšeném.

Staré zboží podzákonné ryzosti se rovněž vyskytuje ve dvou velikostech:

Z-59
333-584/1000

V souvislosti s rozdělením Československé federace v roce 1993 a vznikem řady nových pracovišť puncovních úřadů, se ukázalo nezbytným provést rozlišení puncovních značek, jak mezi českým a slovenským puncovním úřadem, tak mezi jejich jednotlivými pracovišti. Přitom cesta vedoucí přes novelizaci vyhlášky FMH č. 540/1992 Sb. a stanovení zcela nových puncovních značek se ukázala jako příliš nákladná a prakticky neschůdná, takže se užilo v historii již osvědčené rozlišení punců miniaturními písmeny.

Tato písmena jsou umístěna zpravidla v blízkosti čísla ryzosti a to tak, že pro český Puncovní úřad mají osu kolmo k ose čísla, zatímco pro Puncovní úřad Slovenské republiky je osa těchto písmen s osou čísla ryzosti rovnoběžná. Rozlišení bylo zaváděno postupně, stávající značky byly užívány do vyčerpání zásob, takže v případech méně frekventovaných puncovních značek jsou dosud v užívání razidla punců bez rozlišení. Pro označení jednotlivých pracovišť puncovních úřadů je užito těchto písmen:

Česká republika:

B - Brno

K - Červený Kostelec

P - Praha

H - Hradec Králové

L - Olomouc

R - Tábor

Z - Plzeň

J - Jablonec nad Nisou

O - Ostrava

T - Turnov

Slovenská republika:

B - Bratislava

K - Košice

T - Trenčín

L - Levice

Puncovní unie mezi Českou a Slovenskou republikou tak zůstává zachována; zboží se považuje za řádně opuncované bez ohledu na pracoviště, či úřad, který je označil a nevžaduje se další dodatečné přezkoušení, či označení.

Pro ukázkou uvádíme příklad puncovní značky Z-58 zlato 585/1000 v provedení pro pracoviště českého Puncovního úřadu v Brně a Puncového úřadu Slovenskej republiky v Bratislavě:

Brno

Bratislava

V roce 1993 byla Česká republika přijata za řádného člena Úmluvy o zkoušení a označování výrobků z drahých kovů uzavřené dne 15. listopadu 1972 ve Vídni (Vídeňská konvence). Tím na území České republiky začaly platit podle ustanovení § 50 puncovního zákona i tyto konvenční značky:

750/1000
Z-60

585/1000
Z-61

375/1000
Z-62

Poznámka: Konvenční značka č. Z-62 se užívá pouze pro označování tuzemského zboží určeného pro vývoz. Uznává se také jako platná puncovní značka na starém zboží.

Po dvanácti letech platnosti, došlo v roce 2003, s účinností od 1. ledna 2004, k první významnější novelizaci puncovního zákona, a to zákonem č. 127/2003 Sb. Novela, kromě řady formulačních zpřesnění, zavedení odpovědnostních značek na cizí zboží a stanovení jedné nové zákonné ryzosti, přinesla i řadu změn v oblasti puncovních značek. Novou prováděcí vyhláškou č. 363/2003 Sb. byly vyhlášeny nové puncy, které se od dosavadních lišily pouze ve stanovení puncovní značky pro novou ryzost 999/1000:

999/1000
Z-63

986/1000
Z-51

900/1000
Z-52

750/1000
Z-35

585/1000
Z-58

Obdobně se změnil i soubor platných konvenčních punců, kde byla oproti stavu v roce 1993 kromě ryzosti 999/1000 ještě nově přidána ryzost zlata 916/1000 (22 karátů):

999/1000
Z-64

916/1000
Z-65

750/1000
Z-60

585/1000
Z-61

375/1000
Z-62

Mnohem významnější změnu znamenalo ustanovení nového odst. 2 § 50, které s účinností ode dne přistoupení České republiky k Evropské unii deklarovalo přímou platnost puncovních značek států EU, jež vyjadřují srozumitelně a rozpoznatelně ryze zboží ekvivalentně českému puncovnímu zákonu.

Jedná se o poměrně rozsáhlý soubor puncovních značek kromě Slovenska z dalších celkem 14 států Evropské unie, jejichž puncovní předpisy jsou kompatibilní s českým puncovním právem, avšak počtem značek, filozofií označování i provedením odpovídají konstrukci tamních puncovních předpisů. Tyto platné cizozemské značky jsou pro lepší orientaci uvedeny v dalších částech této publikace vždy souhrnně podle jednotlivých států.

Stříbro - (Ag)

Puncovní značky používané do roku 1783 společenstvím (cechem) pro 13 lotové (812,5/1000) zboží. Obdobné značky byly užívány i pro cizí zboží ryzosti 15 lotů (937,5/1000), pouze číslo 13 bylo nahrazeno číslem 15

S-01

S-02

S-03

S-04

S-05

S-06

S-07

Značky zemských společenstev užívané do roku 1806:

Čechy (Praha)
S-08

Morava (Brno)
S-09

Slezsko (Opava)
S-10

Lotové puncovní značky c. k. hlavní mincovny ve Vídni, užívané v období 1790 – 1806 pro ryzost 13 lotů:

S-11

S-12

S-13

Přepuncovací značky z roku 1806 vyhlášené císařským manifestem Františka II. Ze dne 20. srpna 1806:

S-14

S-15

S-16

Písmena uvedená v těchto puncovních značkách označují puncovní úřady:

A - Vídeň	D - Lvov	G - Linec	K - Lublaň
B - Praha	E - Krakov	H - Graz	L - Terst
C - Salzburg	F - Brno	I - Klagenfurt	

Puncovní značky z období 1807-1824 platné, pro 13 lotové stříbro a Puncovní úřad v Praze. Pro jiný úřad obsahuje značka jiné písmeno a pro jinou ryzost číslo 13 nahrazuje odpovídající údaj v lotech:

S-17

S-18

S-19

S-20

Zásobní značka z 22. července 1807 - v Praze a Brně používaná od roku 1811 do roku 1824:

S-21

Osvobozovací značky z 19. prosince 1809:

S-22

S-23

Taxovací značky z 25. června 1810, používané v letech 1810-1824:

S-24

S-25

Poznámka: Značky uvedené pod č. S-21 až S-25 jsou dokladem doby výroby předmětu, samy o sobě však negarantují jeho ryzost, samostatně je tedy nelze považovat za platné puncovní označení.

Úřední puncovní značky podle zákona z 1. dubna 1824, platné pro celé Rakousko (vyjma Krakova, Uher, Lombardska a Benátek). Značky obsahovaly příslušné letopočty, a to postupně 1824 až 1866:

937,5/1000
(15 lotů)
S-26

812,5/1000
(13 lotů)
S-27

Puncovní značky podle zákona ze dne 26. 5. 1866 č. 75/1866 ř. z. platného od 1. srpna 1866 pro celé Rakousko-Uhersko. (Na našem území byly používány do 28. 2. 1921, v Rakousku do r. 1922 a v Maďarsku do roku 1936).

a) větší zboží:

950/1000
S-28

900/1000
S-29

800/1000
S-30

750/1000
S-31

b) cizí zboží:

Z-24
(Ag i Au 1866-68)

S-32
(Ag po r. 1868)

800/1000
S-33

750/1000
S-34

c) menší zboží:

Značka na medaile ražené hlavní mincovnou ve Vídni (stříbrné i zlaté):

Z-28

Značka na cizí zboží zavedená vyhláškou min. financí z 21. 10. 1901 místo značky č. S-32 s platností od 1. ledna 1902:

S-35

Tyto puncovní značky obsahovaly na místě, naznačeném hvězdičkou, označení puncovního úpadu, který značku vyrazil, a to velkým písmenem dle následujícího přehledu: (platí pro období let 1866-1868)

A - Vídeň	E - Krakov	K - Královec	N - Zara	T - Temešvár
B - Linec	F - Lvov	L - Lublaň	P - Budapešť	U - Carlsburg
C - Praha	G - Graz	M - Terst	R - Košice	V - Záhřeb
D - Brno	H - Bregenz			

V případě podřízených filiálních puncovních úřadů a expozitur bylo označení tvořeno písmenem s indexem, např.:

C1 - Liberec	C4 - Plzeň	C7 - Cheb	D3 – Bruntál
C2 - Teplice	C5 - Čes.Budějovice	D1 - Jihlava	D4 – Opava
C3 - Karl.Vary	C6 - Čáslav	D2 - Olomouc	D5 - Těšín
		P4 – Bratislava	

Poznámka: Přidělená označení puncovních úřadů podléhala často změnám, takže uvedený přehled je pouze časově omezeným výsekem.

Po vzniku ČSR byly zavedeny vyhláškou MF č. 596/1920 Sb. nové tzv. první československé puncovní značky, a to s účinností od 1. března 1921; tyto značky nahradily dosavadní značky rakousko-uherské, i když jinak zůstaly puncovní předpisy věcně v podstatě nedotčeny.

a) větší zboží:

950/1000
S-36

900/1000
S-37

800/1000
S-38

750/1000
S-39

b) menší zboží:

900/1000
S-40

800/1000
S-41

750/1000
S-42

c) cizí zboží:

S-43

d) zásobní značka:

Z-37

Poznámka: Zásobní značka Z-37 „včela“ nebo též „moucha“ sloužila v roce 1921 pro označování stříbrného i zlatého zboží při přechodu na nové puncovní značky a platila pouze ve spojení s jinou puncovní značkou. Samostatně se však znovu užívala v roce 1929 při přechodu na první československý puncovní zákon pro označování platinového zboží o ryzostech nižších než 650/1000 a potom opět v období Protektorátu jako řádná puncovní značka pro zlaté zboží ryzosti 333/1000.

V návaznosti na zákon č. 2/1928 Sb., o ryzosti a puncovní kontrole platinového, zlatého a stříbrného zboží (puncovní zákon), přijatý dne 16. prosince 1927 a účinný od 1. ledna 1929, byly vyhláškou ministerstva veřejných prací č. 216/1928 Sb. s toutéž účinností stanoveny nové tzv. druhé československé puncovní značky. Tyto značky se vyskytují ve dvou rozměrech - pro zboží větší a pro zboží menší:

959/1000
S-44

925/1000
S-45

900/1000
S-46

835/1000
S-47

800/1000
S-48

cizí zboží:
S-43

Po okupaci ČSR a po vzniku Protektorátu Čechy a Morava byly puncovní značky na stříbro s účinností od 30. ledna 1941 změněny. Ze značek bylo odstraněno slovenské trojvrší s dvojramenným křížem a nahrazeno šachovnicovým podkladem a na dosavadní značce pro cizí zboží bylo odstraněno písmeno "Č". Také tyto značky se vyskytují ve dvou velikostech - pro zboží větší a pro zboží menší:

959/1000
S-49

925/1000
S-50

900/1000
S-51

835/1000
S-52

800/1000
S-53

cizí zboží:
S-54

Na Slovensku byly vyhláškou ministerstva dopravy a veřejných prací č. 332/1940 Zb. s účinností od 1. 1. 1941 vydány zcela nové puncovní značky. Tyto značky, ač na území dnešní ČR nebyly nikdy užívány, jsou považovány za platné, neboť na slovenské části území Československa se používaly až do roku 1949.

a) větší zboží:

959/1000
S-55

925/1000
S-56

900/1000
S-57

835/1000
S-58

800/1000
S-59

b) menší zboží:

959/1000
S-60

925/1000
S-61

900/1000
S-62

835/1000
S-63

800/1000
S-64

c) cizí zboží:

S-65

d) staré zboží:

S-66

Značka S-65 "slon" se vyskytuje ve dvou velikostech - pro zboží větší a pro zboží menší.

Vyhláškou ministerstva průmyslu č. 71/1949 Sb. ze dne 25. ledna 1949 došlo opět k sjednocení puncovních značek na území celé ČSR. Nové tzv. třetí československé puncovní značky nestanovovaly nové obrysy a vyobrazení, ale kompilovaly již dříve užívané značky československé a slovenské:

a) větší zboží:

959/1000
S-55

925/1000
S-56

900/1000
S-57

835/1000
S-58

800/1000
S-59

b) menší zboží:

959/1000
S-60

925/1000
S-61

900/1000
S-62

835/1000
S-63

800/1000
S-64

c) cizí zboží:

S-43

d) staré zboží:

S-66

Tyto puncovní značky zůstaly v zásadě v platnosti, i když v následujícím období došlo k řadě změn puncovních předpisů. Byl zrušen puncovní zákon č. 2/1929 Sb. a nahrazen zákonným opatřením předsednictva Národního shromáždění č. 2/1955 Sb., z kterého vycházela postupně řada prováděcích předpisů.

Tyto vyhlášky (123/1955 Sb., 88/1957 Sb., 88/1960 Sb., 93/1962 Sb. a 34/1968 Sb.) podstatnou měrou změnil klasické poslání puncovní služby a jako prioritní postavily provádění odborného dozoru nad hospodařením drahými kovy v průmyslu a v národním hospodářství vůbec.

Vyhláškou MF č. 88/1957 Sb. byla s účinností od 1. června 1957 provedena částečná změna značek pro menší zboží, přičemž byl využit motiv značky S-40 užitý poprvé v prvních československých puncovních značkách:

a) větší zboží:

959/1000
S-55

925/1000
S-56

900/1000
S-57

835/1000
S-58

800/1000
S-59

b) menší zboží:

959/1000
S-60

925/1000
S-61

900/1000
S-67

835/1000
S-68

800/1000
S-69

c) cizí zboží:

S-43

d) staré zboží:

S-66

Vyhláškou ministerstva hutí a rudných dolů č. 93/1962 Sb. bylo s účinností od 1. října 1962 zrušeno užívání úředních značek na větší zboží (S-55 až S-59). Věcnou změnou bylo zavedení nové ryzosti stříbra 750/1000 a jí příslušné puncovní značky:

750/1000
S-70

Následující období nepřineslo v oblasti puncovních značek žádné změny, takže tato sestava platila až do konce roku 1992, kdy vstoupil dne 31. prosince 1992 v platnost nový československý puncovní zákon č. 539/1992 Sb.

K tomuto zákonu byla současně vydána prováděcí vyhláška Federálního ministerstva hospodářství č. 540/1992 Sb., kterou byly vyhlášeny i nové puncovní značky. Nejednalo se o změny rozsáhlé, ale jen o zrušení značky na zboží o ryzosti 750/1000 (č. S-70) a značek na zboží cizí a staré (č. S-43 a S-66).

Ostatní značky na stříbrné zboží zůstaly zachovány z předchozího období s tím, že pro staré a cizí zboží se nadále používají jednotné značky pro zboží tuzemské. Zcela nová je puncovní značka pro označování starého zboží nižší než nejnižší zákonné (podzákonné) ryzosti.

959/1000
S-60

925/1000
S-61

900/1000
S-67

835/1000
S-68

800/1000
S-69

Staré zboží podzákonné ryzosti:

S-71
500-799/1000

V souvislosti s rozdělením Československé federace v roce 1993 a vznikem řady nových pracovišť puncovních úřadů, se ukázalo nezbytným

provést rozlišení puncovních značek, jak mezi českým a slovenským puncovním úřadem, tak mezi jejich jednotlivými pracovišti. Přitom cesta vedoucí přes novelizaci vyhlášky FMH č. 540/1992 Sb. a stanovení zcela nových puncovních značek se ukázala jako příliš nákladná a prakticky neschůdná, takže se užilo v historii již osvědčené rozlišení punců miniaturními písmeny.

Tato písmena jsou umístěna zpravidla v blízkosti čísla ryzosti a to tak, že pro český Puncovní úřad mají osu kolmo k ose čísla, zatím co pro Puncový úřad Slovenskej republiky je osa těchto písmen s osou čísla ryzosti rovnoběžná. Rozlišení bylo zaváděno postupně, stávající značky byly užívány do vyčerpání zásob, takže v případech méně frekventovaných puncovních značek jsou dosud v užívání razidla punců bez rozlišení. Pro označení jednotlivých pracovišť puncovních úřadů je užito těchto písmen:

Česká republika:

B - Brno	H - Hradec Králové	J - Jablonec nad Nisou
K - Červený Kostelec	L - Olomouc	O - Ostrava
P - Praha	R - Tábor	T - Turnov
	Z - Plzeň	

Slovenská republika:

B - Bratislava	K - Košice	L - Levice
	T - Trenčín	

Puncovní unie mezi Českou a Slovenskou republikou tak zůstává zachována; zboží se považuje za řádně opuncované bez ohledu na pracoviště, či úřad, který je označil a nevyžaduje se další dodatečné přezkoušení, či označení.

Pro ukázkou uvádíme příklad puncovní značky S-61 stříbro 925/1000 v provedení pro pracoviště českého Puncovního úřadu v Červeném Kostelci a Puncového úřadu Slovenskej republiky v Košicích:

Červený Kostelec

Košice

V roce 1993 byla Česká republika přijata za řádného člena Úmluvy o zkoušení a označování výrobků z drahých kovů uzavřené dne 15. listopadu 1972 ve Vídni (Vídeňská konvence). Tím na území České republiky začaly platit podle ustanovení § 50 puncovního zákona i tyto konvenční značky:

925/1000
S-72

830/1000
S-73

800/1000
S-74

Po dvanácti letech platnosti, došlo v roce 2003, s účinností od 1. ledna 2004, k první významnější novelizaci puncovního zákona, a to zákonem č. 127/2003 Sb. Novela, kromě řady formulačních zpřesnění, zavedení odpovědnostních značek na dovezené zboží a stanovení jedné nové zákonné ryzosti, přinesla i řadu změn v oblasti puncovních značek. Novou prováděcí vyhláškou č. 363/2003 Sb. byly vyhlášeny nové puncy, které se od dosavadních lišily pouze ve stanovení puncovní značky pro novou ryzost 999/1000:

999/1000
S-75

959/1000
S-60

925/1000
S-61

900/1000
S-67

835/1000
S-68

800/1000
S-69

Obdobně se změnil i soubor platných konvenčních punců, který byl oproti stavu v roce 1993 rovněž rozšířen o ryzost 999/1000:

999/1000
S-76

925/1000
S-72

830/1000
Z-73

800/1000
S-74

Mnohem významnější změnu znamenalo ustanovení nového odst. 2 § 50, které s účinností ode dne přistoupení České republiky k Evropské unii deklarovalo přímou platnost puncovních značek států EU, jež vyjadřují srozumitelně a rozpoznatelně ryzost zboží ekvivalentně českému puncovnímu zákonu.

Jedná se o poměrně rozsáhlý soubor puncovních značek kromě Slovenska z dalších celkem 14 států Evropské unie, jejichž puncovní předpisy jsou kompatibilní s českým puncovním právem, avšak počtem značek, filozofií označování i provedením odpovídají konstrukci tamních puncovních předpisů. Tyto platné cizozemské značky jsou pro lepší orientaci uvedeny v dalších částech této publikace vždy souhrnně podle jednotlivých států.

Platina – (Pt)

Až do účinnosti prvního československého puncovního zákona platinové zboží puncovní kontrole nepodléhalo. Při přechodu v roce 1929 bylo již vyrobené platinové zboží o ryzosti alespoň 950/1000 označeno nově zřízenou puncovní značkou na platinu.

Platinové zboží o ryzostech od 650 do 950/1000 bylo uvolněno k doprodeji označením zásobní značkou vzniklou kombinací písmen „ПР“ v cyrilici a latince (značka č. N-09 - neplatné značky str. 24) a konečně již vyrobené platinové zboží o ryzostech nižších než 650/1000 bylo pro doprodej označeno zásobní značkou č. Z-37 „včela“ (moucha) užívanou již v roce 1921 jako zásobní značka a opět užívanou v období Protektorátu jako úřední značka pro označování zlatého zboží o ryzosti 333/1000.

Platinové zboží, nově předkládané k puncovní kontrole po 30. červnu 1929, však podle puncovního zákona č. 2/1928 Sb. a navazující vyhlášky č. 217/1928 Sb., smělo být jedině o ryzosti 950/1000. Pro toto zboží byly s účinností od 1. ledna 1929 stanoveny následující puncovní značky:

a) nové zboží:

950/1000
P-01

b) cizí zboží:

950/1000
P-02

Po okupaci ČSR a po vzniku Protektorátu Čechy a Morava nebyly puncovní značky na platinu měněny, je však třeba připustit, že v té době se platinové šperky prakticky vůbec nevyráběly. Na Slovensku byly vyhláškou ministerstva dopravy a veřejných prací č. 332/1940 Zb. zavedeny od 1. ledna 1941 zcela nové puncovní značky na platinu:

a) nové zboží:

950/1000
P-03

b) cizí zboží:

950/1000
P-04

c) staré zboží:

950/1000
P-05

Při sjednocování puncovních značek vyhláškou ministerstva průmyslu č. 71/949 Sb., byly využity dosavadní značky československé a slovenské, takže podle následujících předpisů platila až do počátku devadesátých let, tj. do účinnosti nového československého puncovního zákona, beze změny tato sestava puncovních značek:

a) nové zboží:

950/1000
P-01

b) cizí zboží:

950/1000
P-02

c) staré zboží:

950/1000
P-05

Puncovním zákonem č. 539/1992 Sb. byla jediná zákonná ryzost platinového zboží rozšířena o další tři. Dosavadní puncovní značky byly opuštěny a vyhláškou federálního ministerstva hospodářství č. 540/1992 Sb. byly stanoveny s účinností od 31. prosince 1992 následující nové značky:

950/1000
P-06

900/1000
P-07

850/1000
P-08

800/1000
P-09

Je namístě shodně jako u zlata i stříbra upozornit, že i u platinového zboží existuje česko-slovenská puncovní unie. Puncovní značky obou států jsou shodné a jejich rozlišení navzájem i mezi jednotlivými pracovišti je provedeno shodným způsobem jako u punců na zlato či na stříbro - písmenky vložené do vyobrazení značky, a to podle stejných zásad. (Viz strana 11 nebo 22)

S ohledem na to, že rozsah předkládaného zboží z platiny je velmi malý a nové značky s písmenným rozlišením jsou vydávány do používání až náhradou za razidla opotřebovaná, je faktický výskyt rozlišených platinových punců zatím velmi sporadický.

V roce 1993 byla Česká republika přijata za řádného člena Úmluvy o zkoušení a označování výrobků z drahých kovů uzavřené dne 15. listopadu 1972 ve Vídni (Vídeňská konvence). Tím na území České republiky začaly platit podle ustanovení § 50 puncovního zákona i tato konvenční značka:

950/1000
P-10

Po jedenácti letech platnosti, došlo v roce 2003, s účinností od 1. ledna 2004, k první významnější novelizaci puncovního zákona, a to zákonem č. 127/2003 Sb. Novela, kromě řady formulačních zpřesnění, zavedení odpovědnostních značek na dovezené zboží a stanovení jedné nové zákonné ryzosti, přinesla i řadu změn v oblasti puncovních značek. Novou prováděcí vyhláškou č. 363/2003 Sb. byly vyhlášeny nové puncy, které se od dosavadních lišily pouze ve stanovení puncovní značky pro novou ryzost 999/1000:

999/1000
P-11

950/1000
P-06

900/1000
P-07

850/1000
P-08

800/1000
P-09

Obdobně se změnil i soubor platných konvenčních punců, kde byly kromě ryzosti 999/1000 přidány oproti stavu v roce 1993 ještě dvě nové ryzosti 900 a 850/1000:

999/1000
P-12

950/1000
P-10

900/1000
P-13

850/1000
P-14

Mnohem významnější změnu znamenalo ustanovení nového odst. 2 § 50, které s účinností ode dne přistoupení České republiky k Evropské unii deklarovalo přímou platnost puncovních značek států EU, jež vyjadřují srozumitelně a rozpoznatelně ryzost zboží ekvivalentně českému puncovnímu zákonu.

Jedná se o poměrně rozsáhlý soubor puncovních značek kromě Slovenska z dalších celkem 14 států Evropské unie, jejichž puncovní předpisy jsou kompatibilní s českým puncovním právem, avšak počtem značek, filozofií označování i provedením odpovídají konstrukci tamních puncovních předpisů. Tyto platné cizozemské značky jsou pro lepší orientaci uvedeny v dalších částech této publikace vždy souhrnně podle jednotlivých států.

MINCOVNÍ ZNAČKA STÁTNÍ MINCOVNY

Ustanovení § 12 odst. 1 písm. c) puncovního zákona z roku 1928 osvobodilo od povinné puncovní kontroly pamětní peníze, medaile a plakety ražené ve Státní mincovně v Kremnici, a tudíž označené její mincovní značkou tvořenou písmenem „K“ v šrafovaném osmiúhelníku. Tato značka, kterou mincovna užívala až asi do přelomu padesátých a šedesátých let se proto na uvedených ražbách považuje za platné puncovní označení i nyní.

PUNCOVNÍ ZNAČKY STÁTŮ EVROPSKÉ UNIE PLATNÉ V ČESKÉ REPUBLICE

Přistoupením České republiky do Evropské unie dnem 1. května 2004 se staly na základě rozsudku Evropského soudu ve věci Holandské království ver-sus paní Houtwipper z roku 1994 platnými i puncovní značky států Evropské unie, pokud vyjadřují srozumitelně a rozpoznatelně ryzost zboží ekvivalentně českému puncovnímu zákonu. To neznamená, že by se staly v ČR uznávanými všechny puncovní značky dotčených států, ale pouze takové, které platily ke dni našeho přistoupení k EU, nebo později a s ohledem na ustanovení § 3 odst. 3 puncovního zákona nevyjadřují obsah drahých kovů nižší, než jsou nejnižší zákonné ryzosti uvedené v § 5 téhož zákona.

V tomto přehledu nejsou uvedeny puncovní značky států, které sice puncovníctví mají, ale jeho existence je pouze formální (např. Dánsko) nebo týmiž puncovními značkami bez rozlišení označuje nejen nezávislá osoba (puncovní úřad), ale i někteří pověřeni výrobci, či obchodníci (např. Francie), popřípadě předpisy těchto států povolují zápornou toleranci (např. Švédsko, Rumunsko, Bulharsko).

V následujícím textu jsou podle abecedního pořádku uváděny jednotlivé státy EU, které mají s ČR kompatibilní puncovníctví, s tím, že značky vyjadřující z hlediska českého puncovního zákona podzákonné ryzosti jsou **podbarveny**. V tomto přehledu nejsou uvedeny značky Slovenska, které jsou podrobně zpracovány v předcházejících částech této příručky a které díky společné historii jsou uznávány jako jediné zahraniční značky ze všech historických období, a to i před 1. květnem 2004, s výjimkou v roce 2013 nově zavedené značky pro zlato 375/1000.

Estonsko

<http://www.assay.ee>

	ryzost	punc a ryzostní číslo	sdužený punc
zlato	999	 999	 999
	916	 916	 916
	750	 750	 750
	585	 585	 585
	375	 375	 375
stříbro	999	 999	 999
	925	 925	 925
	830	 830	 830
	800	 800	 800
platina	999	 999	 999
	950	 950	 950
palladium	999	 999	 999
	950	 950	 950
	500	 500	 500

Příklady estonského puncování:

Finsko

<http://www.tukes.fi>

Puncovní označení sestává z několika znaků. Jedná se o:

a) ryzostní číslo

zlato; další ryzosti 999, 916, 750 a 375/1000

stříbro; další ryzosti 999, 830 a 800/1000

platina; další ryzosti 999, 900 a 850/1000

b) puncovní značka dle druhu zboží

tuzemské zboží

dovozové zboží

vývozní zboží

c) značka úřadu

Helsinki

Hämeenlinna

Ylämaa

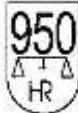
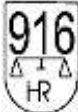
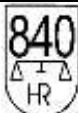
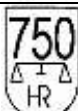
d) značka roku puncování
(ovál s kombinací čísla a písmena)

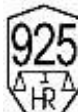
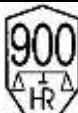
Chorvatsko

http://www.dzm.hr/plemenite_kovine

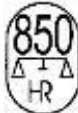
zlato

ryzost	puncovní značka
999	
950	
916	
840	
750	
585	
375	

stříbro

ryzost	puncovní značka
999	
950	
925	
900	
800	

platina

999	
900	
850	

Irsko

zlato

ryzost	puncovní a ryzostní značka
999	
990	
916	
833	
750	
585	
417	
375	

stříbro

ryzost	puncovní a ryzostní značka
999	
958,4	
925	
800	

platina

999	
950	
900	
850	

Kypr

<http://www.assay.org.cy/>

	výrobní značka	punc	ryzostní značka
z l a t o			
			
			
			
			

s t ř í b r o			
			
			
			

Litva

<http://www.lpr.lt>

	ryzost	punc
z l a t o	999	 999
	916	 916
	750	 750
	585	 585
	375	 375

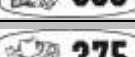
	ryzost	punc
s t r i b r o	999	 999
	925	 925
	830	 830
	800	 800

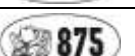
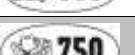
p l a t i n a	999	 999
	950	 950
	900	 900
	850	 850

p a l l a d i u m	999	 999
	950	 950
	850	 850
	500	 500

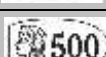
Lotyšsko

<http://www.vpui.gov.lv>

z i a t o		dodatková značka	ryzost	punc
			999	
			958	
			916	
			900	
			750	
			585	
			583	
			500	
			375	
			333	

s t ř í b r o		dodatková značka	ryzost	punc
			999	
			960	
			925	
			916	
			875	
			830	
			800	
			750	

p l a t i n a		dodatková značka	ryzost	punc
			999	
			950	
			850	

p a l l a d i u m		dodatková značka	ryzost	punc
			999	
			850	
			500	

Maďarsko

<http://www.nemesfemvizsgalo.hu>

ryzost do r. 2005 tuzemská výroba do r. 2015 od r. 2016 dovoz do r. 2005
(dovozní značky jsou zrušeny)

z l a t o	916				
	750				
	585				
	375				

s t ř í b r o	925				
	900				
	835				
	800				

p l a t i n a	950				
	900				

Znaménko Puncovního úřadu

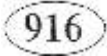
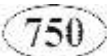
do r. 2005:

od r. 2006

Malta

	ryzost	punc	ryzostní číslo	sloučený punc
z l a t o	916			 916
	750			 750
	585			 585
	375			 375
s t ě ě b r o	959			 959
	925			 925
	830			 830
	800			 800

Polsko

<http://www.gum.gov.pl/probiernictwo>

ryzost do 7.5.04 ^{punc} od 8.5.04 od 7.5.12

ryzost do 6.5.12 ^{punc} od 7.5.12

z i a t o	999			
	960			
	750			
	585			
	500			
	375			
	333			
	dodat- kový punc			

palladium	999			
	850			
	500			
	dodat- kový punc			

s t ř í b r o	999		
	925		
	875		
	830		
	800		
	dodat- kový punc		

p l a t i n a	999		
	950		
	dodat- kový punc		

hlavní punc (na slitky)	
potvrzující punc	
obecný kov	

Písmena znázorněná v puncech znamenají puncovní úřady:

A - Białystok

B - Bydgoszcz

G - Gdańsk

H - Chorzów

K - Kraków

Ł - Łódź

P - Poznań

V - Wrocław

W - Warszawa

Z - Częstochowa

Portugalsko

<http://www.incm.pt>

		punc	
		ryzost	Porto
z l a t o	999		
	916		
	800		
	750		
	585		
	375		

		punc	
		ryzost	Porto
s t ě b r o	999		
	925		
	835		
	830		
	800		

		punc	
		ryzost	Porto
p l a t i n a	999		
	950		
	900		
	850		

Slovinsko

<http://www.mirs.si>

Puncovníctví ve Slovinsku je vedeno dvěma směry. Jednak klasické označování puncovním úřadem, jednak samotnými výrobci nebo dovozci samokontrolou (samodeklaranti). Puncovní označení sestává z několika znaků, jež jsou povinné. Jedná se o:

- a) výrobní (odpovědnostní) značku; jsou různých obrysů a písmenných kombinací;
- b) ryzostní číslo
- c) puncovní značku
 - buď značka vyražena firmou, která má oprávnění samodeklarace; (písmeno **S** v kruhu) - **toto označení je v ČR neplatné, a takovéto zboží musí být po dovozu předloženo k puncovní kontrole.**
 - nebo státní punc - shodný pro všechny ryzosti příslušného kovu - **v ČR platný:**

státní puncovní značka

	Lublaň	Celje	zákonné ryzosti
zlato			999, 990, 916, 900, 840, 800, 750, 585, 500, 417, 375, 333.
stříbro			999, 925, 835, 800.
platina			999, 950, 900 850.
palladium			999, 950, 500.

Spojené království Velké Británie a Severního Irska

<http://www.thegoldsmiths.co.uk>

Puncovní označení sestává z několika znaků, z nichž jsou některé povinné a některé nepovinné. Jedná se o:

- a) výrobní (odpovědnostní) značky - povinné - jsou různých obrysů a písmenných kombinací;
- b) tradiční dodatková ryzostní značka - nepovinná

pro všechny ryzosti zlata

pro ryzost 958/1000 stříbra (Britania)

nebo

pro ryzost 925/1000 stříbra (Sterling)

pro ryzost 950/1000 platiny

- c) ryzostní (číslíková) značka - povinná

zlato; další ryzosti 999, 990, 916, 750 a 375/1000

stříbro; další ryzosti 999, 958 a 800/1000

platina; další ryzosti 999, 900 a 850/1000

- d) značka puncovního úřadu - povinná

London

Sheffield

Birmingham

Edinburgh

- e) značka roku puncování - nepovinná - je tvořena podle jednotlivých let postupně písmeny abecedy různých typů, řezů a obrysů.

Nejobvyklejší příklad britského puncování (*stříbro 925/1000, Londýn, 2004*):

a)

b)

c)

d)

e)

NEPLATNÉ ZNAČKY DŘÍVE UZNÁVANÉ

1. Značky na zlato nižších ryzosti než je ryzost 333/1000:

a) "nové zlato":

pod 250/1000
N-01

b) zboží s obsahem 250/1000 zlata -ČSR
nové: cizí:

250/1000
N-02

250/1000
N-03

c) slovenské na zboží s obsahem 250/1000 zlata:

nové:

250/1000
N-04

cizí:

250/1000
N-05

staré:

250/1000
N-06

2. Vývozní značky, které neměly platnost pro tuzemsko:

N-07
(Československo)

N-08
(Slovensko)

3. Zásobní značky, jež se užívaly v přechodných obdobích při změně puncovních předpisů, a platily jen ve spojení s puncovní značkou:

1921 - Au, Ag;
1929 - Pt pod 650/1000
Z-37

1929 - Pt 650-950/1000
N-09

N-10
(Slovensko)

Poznámky:

- 1) Zásobní značka Z-37 „včela“ nebo též „moucha“ sloužila v roce 1921 pro označování stříbrného i zlatého zboží při přechodu na nové puncovní značky a platila pouze ve spojení s jinou puncovní značkou; sa-

mostatně se však znovu užívala v roce 1929 při přechodu na první československý puncovní zákon pro označování platinového zboží o ryzostech nižších než 650/1000 a potom opět v období Protektorátu jako řádná puncovní značka pro zlaté zboží ryzosti 333/1000. Jedná-li se tedy o tento poslední případ jejího užití, jde o platný punc, který je třeba uznávat i nyní.

- 2) Zásobní značka N-09 „ПР“ sloužila v roce 1929 pro uvolnění k doprodeji již vyrobeného platinového zboží o ryzostech 650 až 950/1000. Jelikož toto rozmezí obsahuje jak dnešní ryzosti zákonné, tak i podzákonné, není možno tuto zřídka se vyskytující značku uznat za platné puncovní označení.

4. **Úřední znaménka puncovních úřadů a jejich pracovišť**, která sloužila k označování složitějších šperků a v některých dalších případech. Samostatně však neměla platnost puncovních značek. Mohou naznačovat časový nebo místní původ dotčeného šperku.

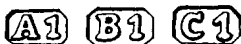
- a) rakousko-uherská znaménka puncovních úřadů:

N-11 N-12 N-13

(zde např. Vídeň, Linec, Praha)

rakousko-uherská znaménka filiálních puncovních úřadů a expozitur

N-14 N-15 N-16

(zde např. Wiener Neustadt, Steyr, Liberec)

Poznámka: Úplný seznam písmen přidělených jednotlivým puncovním úřadům a expoziturám je možno získat z podrobné speciální literatury. Podrobnější, i když i tak neúplný seznam, je uveden na straně 7 nebo 16. S ohledem na časté změny se jedná o poměrně složitou a ne vždy vyjasněnou záležitost. Například v roce 1868 byl zrušen Puncovní úřad v Brně (dosud písmeno D), změněn v expozituru Puncovního úřadu ve Vídni a bylo mu přiděleno označení A6. V souvislosti s tím byly i dosavadní brněnské expozitury přeznačeny na: Jihlava - A7, Olomouc - A8, Bruntál - A9, Opava - A10, Těšín A11.

- b) československá znaménka puncovních úřadů a jejich poboček:

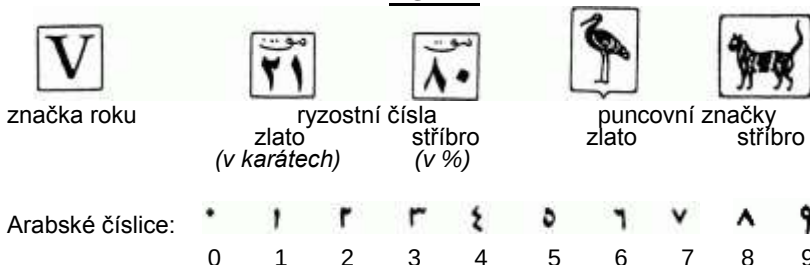
Praha Jablonec nad Nisou Brno Ostrava Bratislava Košice Trenčín

N-17 N-18 N-19 N-20 N-21 N-22 N-23

ZAHRANIČNÍ NEPLATNÉ ZNAČKY

Následující přehled uvádí v abecedním pořadí podle států **výběr** puncovních značek cizích států, jež jsou u nás sice neplatné, ale které se mohou na našem území vyskytovat a z nichž některé je možno nedopatřením zaměnit za puncovní značky uznávané. Zároveň znalost těchto značek napomůže při časové a místní orientaci v jinak neznámém zboží.

EGYPT

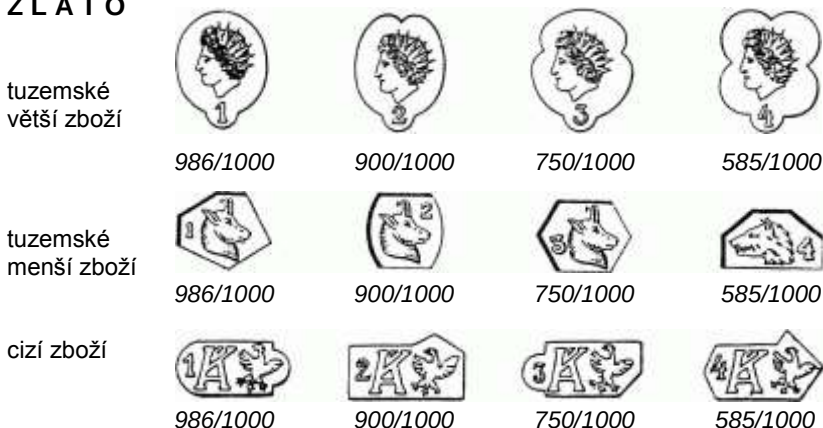

MAĎARSKO

V Maďarsku byly až do roku **1936** užívány beze změny rakousko-uherské puncovní značky.

1937-1965

Z L A T O

STŘÍBRO

tuzemské
větší zboží

935/1000

900/1000

800/1000

tuzemské
menší zboží

935/1000

900/1000

800/1000

cizí zboží

935/1000

900/1000

800/1000

1966-1998

ZLATO

tuzemské
zboží

916/1000

750/1000

585/1000

333/1000
(od r. 1980)

cizí zboží

916/1000

750/1000

585/1000

333/1000
(od r. 1980)

STŘÍBRO

tuzemské
větší zboží

925/1000

900/1000

835/1000

800/1000

tuzemské
menší zboží

925/1000

900/1000

835/1000

800/1000

cizí zboží

925/1000

900/1000

835/1000

800/1000

PLATINA

1937-1965

tuzemské zboží 950/1000

1966-1998

1937-1965

cizí zboží 950/1000

1966-1998

NĚMECKO

V Německu existovalo státní puncovníctví přibližně do roku **1909**, poté bylo ukončeno a nahrazeno garancí výrobců a obchodníků, kteří zboží označují svojí výrobní (odpovědnostní) značkou a ryzostním číslem.

zlato
(ryzost vyplývá z povinného ryzostního čísla)

stříbro

POLSKO

Z L A T O

1931-1963

960/1000

750/1000

583/1000

375/1000

333/1000
jen snubní prsteny

1963-1986

960/1000

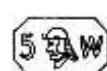
750/1000

583/1000

500/1000

375/1000

333/1000
jen snubní prsteny

1986-1996

960/1000

750/1000

583/1000

500/1000

375/1000

333/1000

1996-1997

585/1000

Bylo změněno vyjádření 14 kar. ryzosti z dosavadních **583/1000** na **585/1000** a změněna příslušná puncovní značka. Ostatní značky na zlato zůstaly v platnosti až do 7. května 2004, takže je třeba uznávat je dle ust. § 50 odst. 2 puncovního zákona za platné označení v ČR.

1997-dosud

585/1000

Z důvodu častého výskytu padělků byla zcela změněna puncovní značka pro zlato 585/1000. Ostatní značky na zlato se nezměnily a platily až do 7. května 2004, takže je třeba považovat je podle ust. § 50 odst. 2 puncovního zákona za platné označení v ČR.

STŘÍBRO

1931-1963

940/1000

875/1000

800/1000

1963-1986

916/1000

875/1000

800/1000

750/1000

1986-dosud

925/1000

875/1000

830/1000

800/1000

PLATINA

1931-1986

950/1000

950/1000

PALLADIUM

1963-1986

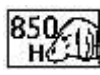

850/1000

500/1000

1986-dosud

850/1000

500/1000

DODATKOVÉ ZNAČKY

1963-dosud

zlato

stříbro

platina

palladium

RAKOUSKO

Rakousko-uherské puncovní značky, které platily i na dnešním území ČR, byly v Rakousku platné do roku 1922 a jsou popsány detailně v první části publikace. Od roku 1922 vyhlásilo Rakousko nové puncovní značky, jež s několika dílčími změnami platily až do ukončení puncovníctví v roce 2001:

Z L A T O

tuzemské zboží:

986/1000

900/1000

750/1000

585/1000

1922-25

1925-2001

333/1000

menší
větší
zboží

cizí zboží (1922-25):

986/1000

900/1000

750/1000

585/1000

cizí zboží (1925-2001):

986/1000

900/1000

750/1000

585/1000

S T Ř Í B R O

tuzemské zboží:

925/1000

900/1000

835/1000

800/1000

cizí zboží (1922-25):

925/1000

900/1000

835/1000

800/1000

cizí zboží (1925-2001):

925/1000

900/1000

835/1000

800/1000

P L A T I N A

tuzemské zboží:

950/1000

cizí zboží:

950/1000

ZBOŽÍ SLOŽENÉ Z VÍCE DRAHÝCH KOVŮ

tuzemské zboží:

Pt+Au+Ag

1922-25

Au + Ag

1925-2001

cizí zboží:

Pt+Au+Ag

1922-25

Au + Ag

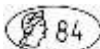
1925-2001

RUSKO A SOVĚTSKÝ SVAZ

do roku 1917

úřední značky pro lehčí zboží (do 10 g) zlaté i stříbrné
příklady: stříbrné zboží 84 zolotníků 875/1000
zlaté zboží 56 zolotníků 583/1000;
(značky vpravo se v letech 1954-58 užívaly též pro
označování platiny ryzost 950/1000)

úřední značky pro těžší zboží (nad 10 g)
zlaté i stříbrné

úřední značka pro označování cizího zboží
na celnici

doplňková značka pro ozdoby a vedlejší součásti
zboží. Je platná pouze s úřední značkou vyraženou
na hlavní části předmětu

značka pro zboží nezákonné ryzosti, které ale pro
historickou nebo kulturní hodnotu nepodléhá výlomu

značka na zboží s neodpovídající ryzostí

1958-1992

úřední značka pro zboží platinové, zlaté, stříbrné a palla-
diové platná ve spojení s příslušným ryzostním číslem

úřední značka na zlaté nebo platinové zboží

úřední značka na stříbrné zboží

úřední značka na palladiové zboží

značka na zboží s neodpovídající ryzostí

1992-dosud

úřední punc „A“

Úřední punc „A“ se užívá převážně pro označování složitějšího nebo menšího zboží. Je platný ve spojení s ryzostním číslem, jehož obrys charakterizuje druh drahého kovu

úřední puncy „B“

Úřední punc „B“ se užívá převážně pro označování jednoduššího nebo těžšího zboží. Jeho obrys charakterizuje druh drahého kovu.

úřední punc „C“

Punc „C“ je platný jen ve spojení s příslušným ryzostním číslem, jehož obrys charakterizuje druh drahého kovu. Užívá se při označení zboží plombou, přičemž punc a ryzostní číslo se vyrazí na jejich protilehlých stranách.

Poznámka: *Puncovní značka obsahuje rovněž vyznačení puncovního úřadu, který ji vyrazil, a to buď velkým písmenem azbuky nebo tečkami či čárkami umístěnými stanoveným způsobem v blízkosti vyobrazení ženské hlavy. Pro zjednodušení jsou zde uvedeny pouze příklady ryzostí. Obdobné značky jsou pro všechny zákonné ryzosti, které jsou:*

zlato: 750, 585, 500 a 375/1000, **palladium** 850 a 500/1000,

stříbro: 960, 925, 875, 830 a 800/1000, **platina:** 950/1000.

ŠVÝCARSKO

Z L A T O

tuzemské zboží:

1893-1934

750/1000 585/1000

1934-1995

750/1000 585/1000

cizí hodinková pouzdra:

750/1000 585/1000 375/1000

tuzemské menší zboží:

1934-1995

750/1000 585/1000

S T Ř Í B R O

tuzemské zboží:

1893-1934

875/1000 800/1000

1934-1995

925/1000 800/1000

cizí hodinková pouzdra:

925/1000 800/1000

tuzemské menší zboží:

1934-1995

925/1000 800/1000

P L A T I N A

1914-1934

950/1000

tuzemské zboží

950/1000

cizí zboží

1934-1995

950/1000

tuzemské zboží

950/1000

cizí zboží

SPOLEČNÁ PUNCOVNÍ ZNAČKA

(platná od 1. srpna 1995)

Užívána je pro všechny ryzosti všech drahých kovů. Je vždy s ryzostním číslem, podle kterého se rozliší i kov. Pro ryzost 999/1000 je ryzostní číslo doplněno značkou kovu (Au, Ag, Pt, Pd).

Státy Evropské unie s puncovnictvím

kompatibilním s ČR

Estonsko
Finsko
Chorvatsko
Irsko
Kypr
Litva
Lotyšsko
Malta
Maďarsko
Nizozemsko *)
Polsko
Portugalsko
Slovensko
Slovinsko
Spojené království Velké Británie a Severního Irska

nekompatibilním s ČR

Bulharsko
Dánsko
Francie
Rumunsko
Španělsko
Švédsko

bez puncovnictví

Belgie
Itálie
Lucembursko
Německo
Rakousko
Řecko

**) Nizozemské puncovnictví považujeme za kompatibilní s výhradou.
Uznávání se bude řídit zvláštním předpisem předsedkyně PÚ, vznikajícím
v současnosti na základě definice vycházející z rozsudku ECJ.
Aktuální stav je k dispozici na webu PÚ.*

Státy Vídeňské konvence

Členové

Česko	Norsko
Dánsko	Polsko
Finsko	Portugalsko
Irsko	Rakousko
Izrael	Slovensko
Kypr	Slovinsko
Litva	Spojené království Vel. Británie a Sev. Irska
Lotyšsko	Švédsko
Maďarsko	Švýcarsko
Nizozemsko	

Pozorovatelé *(Probíhá proces přijetí za členy)*

Chorvatsko
Itálie
Srbsko
Srí Lanka
Ukrajina